

Rør ved mig - og dæmp min smerte

Med opdagelsen af et nyt sæt af 'lystnerver' er videnskaben kommet nærmere en forståelse af, hvorfor smerte kan lindres ved kærtegn

Soigneringsadfærd kan ikke reduceres til sin funktionelle dimension: at fjerne snavs. Foto: O. G./Flickr/CC

Forskere har opdaget et distinkt sæt 'lystnerver' i huden, som kan lindre smerte ved let berøring. Dermed kan der være åbnet for helt nye behandlingsmetoder mod en lang række lidelser fra kronisk kløe til depression. Nerverne reagerer på blide bestrygninger og ser også ud til at være modtagelige for den type kærtegn og kram, som en mor kan finde på at trøste et grædende barn med, fortæller forskerne. Forsøg på frivillige har vist at en smerte påvirkning af huden kan afbødes markant ved blid bestrygning af lystnerverne i umiddelbar kropslig nærhed, oplyser professor Francis McGlone fra Liverpool University. Nerverne er del af de såkaldte C-fibre i nervesystemet, der vides at fremkalde oplevelse af smerte i huden. Men i stedet for at stimulere smerte ser en undersektion af disse fibre ud til også at stimulere nydelse.

"Hvis man får et sandkorn i øjet, har tandpine eller kommer til at bide sig selv i tungen, gør det ekstra ondt, fordi der er flere C-fibre her. I vores forskning har vi imidlertid fundet klare tegn på, at hudens C-fibre ikke blot er smerte-, men også lystreceptorer," siger professor McGlone, og tilføjer:

"Der findes et andet sensorisk nervefibersystem i den menneskelige hud, som ser ud til at kode for de behagelige og følelsesmæssige aspekter af berøringer, som vi alle kender fra kærtegn."

Stadig flere data tyder på, at berøring af huden stimulerer en evolutionært set ældre del af nervesystemet, som får folk til at føle nydelse, når de bliver kælet for af en elsket person. Men også når de soignerer sig selv.

Kærtegn og overlevelse

"Soigneringsadfærd kan ikke reduceres til sin funktionelle dimension: at fjerne snavs. Jeg tror, vi først og fremmest plejer vores krop, fordi det giver os lystgevinster, der fremmer vores velvære. Et af de mest typiske kendetegn ved en depression er, at folk ikke længere går op i at pleje deres ydre," siger McGlone

Visse dele af kroppen er rigere på lystnerver end andre. Og de er ikke til stede alle steder, f.eks. ikke i håndflader og fodsåler.

"Vi har undersøgt alt fra pande, overarm, ben og ansigt og konstateret meget varierende reaktioner på berøringer. Vi har ikke fundet indikationer på, at denne type lystnerver findes på kønsdelene - det ser ud til at være et helt andet system, der står bag de lystgevinster, som kan opleves i dette område," forklarer den engelske professor.

"Det er klart fastslået, at vi ikke ville overleve, hvis vi ikke kunne opleve smertesignaler via nerverne. Nu begynder vi at forstå, at uden berøringens nydelse, uden dens lystgevinst, uden adfærdsformer, som vi tager for givet som kærtegn mellem elskende eller omfavelse af spædbørn, vil vi heller ikke kunne overleve," pointerer han.

Lægevidenskaben har for længst konstateret, at for tidligt fødte babyer klarer sig bedre, hvis de bliver kælet med kort efter fødslen. Der kan meget vel være mange andre lidelser, der vil kunne behandles mere effektivt, når vi lærer at forstå hudens lystnerver bedre.

© The Independent og Information oversat af Niels Ivar Larsen